

บทความวิจัย
เรื่อง อุตสาหกรรมปลาคาร์พในประเทศไทย

โดย
นางสาว นัตริสุดา นัตริเกษ
รหัสนักศึกษา 05520609

เสนอ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิเศก ปันสุวรรณ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชา 450 460 การศึกษาเอกเทศ

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2555

ชื่องานวิจัย อุตสาหกรรมปลาการ์ปในประเทศไทยญี่ปุ่น

ชื่อผู้วิจัย นางสาวฉัตรสุดา นัทรเกษ รหัสนักศึกษา 05520609

ปีการศึกษา 2555

อาจารย์ที่ปรึกษาหัวข้อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิเศก ปันสุวรรณ

บทคัดย่อ

ปัจจุบันความนิยมในปลาแฟนซีคาร์ปแพร่ขยายไปทั่วโลกเป็นที่ยอมรับและได้รับการยกย่องให้เป็นอัญมณีแห่งสายน้ำ เนื่องจากปลาการ์ปเป็นที่นิยมมากในประเทศไทยญี่ปุ่นและหลายประเทศทั่วโลกจึงเกิดอุตสาหกรรมเลี้ยงปลาการ์ปและการส่งออกปลาการ์ปขึ้นเพื่อสนองความต้องการของลูกค้า

อุตสาหกรรมปลาการ์ปในประเทศไทยญี่ปุ่นในงานวิจัยชิ้นนี้ได้ทำการศึกษาเพื่อศึกษาประเภทและแหล่งเพาะพันธุ์ในประเทศไทยญี่ปุ่น รูปแบบทางการเลี้ยงและการดำเนินการส่งออกทั้งในประเทศไทยญี่ปุ่นและในประเทศไทย และแนวทางการส่งเสริมและการประกวดปลาการ์ปในประเทศไทยญี่ปุ่น ผลการศึกษาพบว่า ในประเทศไทยญี่ปุ่นโดยเฉพาะในบริเวณพื้นที่จังหวัดอิโรชิม่า จังหวัดไอจิ และจังหวัดนิงาตะถือว่าปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมแก่การเลี้ยงปลาการ์ปอันได้แก่ สภาพภูมิอากาศ แสงแดด และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม คือ คุณภาพน้ำ สำหรับแนวทางในการส่งเสริมและการประกวดปลาการ์ปในประเทศไทยญี่ปุ่นพบว่า ได้มีการตั้งสมาคมที่เกี่ยวข้องกับปลาการ์ปขึ้น และมีการจัดประกวดความสวยงามของปลาทุกปี ซึ่งอีกนัยหนึ่งของการประกวดก็คือการตลาด เป็นการประชาสัมพันธ์ของฟาร์ม

คำสำคัญ ปลาการ์ป, ญี่ปุ่น, การประกวดปลาการ์ป

บทนำ

ปลาแฟนซีคาร์พเป็นปลาน้ำจืดที่มีแหล่งดั้งเดิมอยู่ในบริเวณประเทศอิหร่าน ในยุคต้นๆชาวจีนนับเป็นชนชาติแรกที่รู้จักนำปลาใน ซึ่งเป็นต้นตระกูลของปลาแฟนซีคาร์พมาเลี้ยงไว้เพื่อบริโภค เดิมทีปลาในตามแหล่งธรรมชาติจะมีสีเพียงสีดำ สีเทา หรือสีน้ำตาลดำเท่านั้น เมื่อราวปี พ.ศ.808-859 เกิดการกลายพันธุ์ของปลาในจากเดิมที่มีสีดำ สีเทา หรือสีน้ำตาลดำนั้นกลายเป็นสีส้ม ชาวจีนจึงนิยมนำมาเลี้ยงเพื่อความเพลิดเพลินและเพื่อชมความสวยงามจนเป็นที่แพร่หลาย ต่อมาราวศตวรรษที่18 ชาวจีนผู้ป่วนในเมืองโอจิยา จังหวัดนิงงาตะซึ่งนิยมนำปลาในมาเลี้ยงเพื่อเป็นอาหารได้นำปลาในที่เกิดการผ่าเหล่ามาผสมพันธุ์และขยายพันธุ์จนเกิดเป็นปลาการ์พที่มีสีสันและสายพันธุ์เพิ่มขึ้น โดยปลาสายพันธุ์แรกที่เกิดจากการผสมพันธุ์นั้นจะมีลักษณะสีแดงปนสีขาวเรียกว่าโคฮาคุ

รูปที่1 ปลาใน

ที่มา <http://chm-thai.onep.go.th>

รูปที่2 โคฮาคุ

ที่มา www.koi-oishi.com

การเลี้ยงแฟนซีคาร์พที่ญี่ปุ่นนั้นนิยมมาก เนื่องจากปลาการ์พเป็นสัญลักษณ์ของความร่ำรวย การที่จะเลี้ยงปลาการ์พได้นั้นจะต้องมีพื้นที่ในการสร้างสวนและบ่อปลาซึ่งคนส่วนใหญ่ในเมืองของประเทศญี่ปุ่นจะไม่มีพื้นที่เป็นของตัวเอง ดังนั้นคนที่เลี้ยงปลาการ์พได้นั้นจะต้องเป็นคนรวย จึงมีการทำอุตสาหกรรมการเลี้ยงปลาการ์พขึ้น ปัจจุบันความนิยมในปลาแฟนซีคาร์พแพร่ขยายไปทั่วโลกเป็นที่ยอมรับและได้รับการยกย่องให้เป็น “อัญมณีแห่งสายน้ำ” ประเทศที่นิยมเลี้ยงปลาการ์พรองจากญี่ปุ่นได้แก่ ประเทศในทวีปอเมริกาและอเมริกาใต้ ประเทศในแถบยุโรป ประเทศกลุ่มตะวันออกกลาง ประเทศในทวีปเอเชียรวมถึงประเทศไทย เนื่องจากปลาการ์พเป็นที่นิยมมากในประเทศญี่ปุ่นและหลายๆประเทศทั่วโลก จึงเกิดอุตสาหกรรมการเลี้ยงปลาการ์พและการส่งออกปลาการ์พขึ้นเพื่อสนองความต้องการของลูกค้า

ในการศึกษาเรื่องของอุตสาหกรรมปลาการ์พครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงธุรกิจที่เกี่ยวกับปลา

คาร์พอย่างลึกซึ้งมากขึ้น ทำให้ทราบถึงวิธีการเลี้ยงปลาคาร์พที่ถูกต้องและเลี้ยงอย่างไรให้ปลาคาร์พนั้นสามารถทำรายได้และส่งเข้าประกวดได้ นอกจากนี้บทความวิจัยนี้ยังสามารถนำไปสู่การใช้ประโยชน์ให้กับผู้อ่านที่มีความคิดจะทำธุรกิจนำเข้าปลาคาร์พให้มีความรู้มากขึ้นและนำไปต่อยอดให้กับธุรกิจของตนเองได้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาประเภทและแหล่งเพาะพันธุ์ในประเทศญี่ปุ่น
2. เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินการทางการเลี้ยงและส่งออกปลาคาร์พในประเทศญี่ปุ่นและประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมและการประกวดปลาคาร์พในประเทศญี่ปุ่น

วิธีการดำเนินการศึกษา

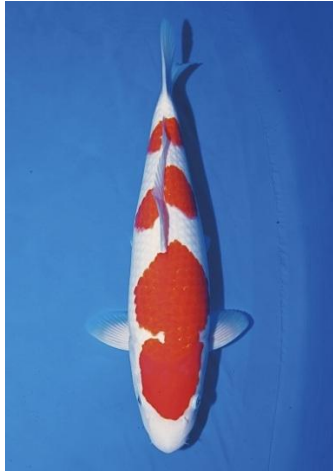
- ศึกษาประวัติและพัฒนาการของสายพันธุ์ปลาคาร์พในประเทศญี่ปุ่น โดยศึกษาถึงพัฒนาการของสายพันธุ์และการเลี้ยงปลาคาร์พโดยนำเสนอในรูปแบบรูปภาพสายพันธุ์ปลาคาร์พและศึกษาแหล่งเพาะพันธุ์ปลาคาร์พและปัจจัยที่ดีในการเลี้ยงปลาคาร์พในประเทศญี่ปุ่น โดยการสัมภาษณ์จากผู้ประกอบกิจการปลาคาร์พแล้วนำเสนอในรูปแบบของแผนที่และตาราง
- ศึกษารูปแบบการดำเนินการทางการเลี้ยงและการส่งออกปลาคาร์พของประเทศญี่ปุ่น โดยศึกษาจากฟาร์มซาไกซึ่งเป็นฟาร์มตัวอย่างในกรณีศึกษานี้ และศึกษาการส่งออกจากประเทศที่เป็นคู่ค้าและตัวเลขของการส่งออกปลาคาร์พของประเทศญี่ปุ่น
- ศึกษาแนวทางการส่งเสริมและการประกวดปลาคาร์พในประเทศญี่ปุ่น โดยการศึกษาจากงานประกวดปลาคาร์พที่ผ่านมาและนโยบายส่งเสริมของรัฐบาลญี่ปุ่นแล้วนำเสนอในรูปแบบของการบรรยาย

ผลการศึกษา

ประเภทของปลาคาร์พ

ในทางพันธุกรรมปลาแฟนซีคาร์พทุกสายพันธุ์เป็นปลาชนิดเดียวกันคือปลาไนที่มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า “*Cyprinus carpio Linn.*” แต่ชื่อของสายพันธุ์ที่เรียกกันนั้นขึ้นอยู่กับสถานที่ลักษณะของเกล็ด สีของผิวหนัง ความเป็นประกายของเกล็ด และรูปแบบของจุดหรือแต้มที่เกิดขึ้นจากสีสุมาคมไอรินแบ่งกลุ่มปลาคาร์พออกเป็น 13 กลุ่มได้แก่ โคฮากุ ไทโชซันโชกุ โชวะซันโกกุ

ตันโจ อุทสึริโมโนะ เบกโกะ อาซากิ ชูชูย โคอโรโมะ อิการิมูจิโมโน อิการิโมโยโมโน อิการิ
อุทสึนิโมโน คินกินริน และอีกหนึ่งกลุ่มที่ไม่สามารถจัดมีความแตกต่างทางด้านสายพันธุ์ที่ไม่
สามารถแบ่งได้ว่าเป็นปลาประเภทใดจึงจัดอยู่ในควาริโมโน

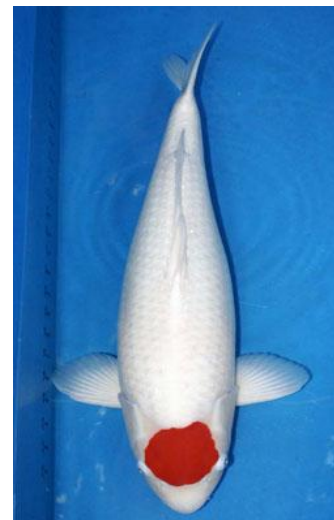
รูปที่3 โคฮาคุ
ที่มา www.koi-oishi.com

รูปที่4 ไทโจซันโชคุ
ที่มา www.pirun.ku.ac.th

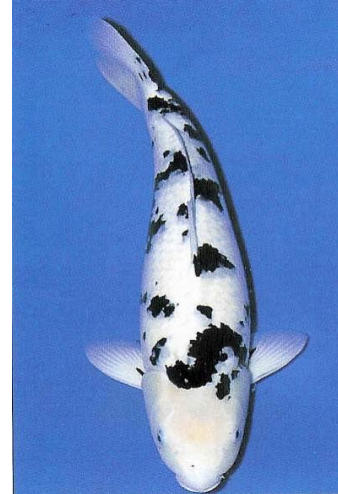
รูปที่5 โชวะซันโกคุ
ที่มา www.t1.gstatic.com

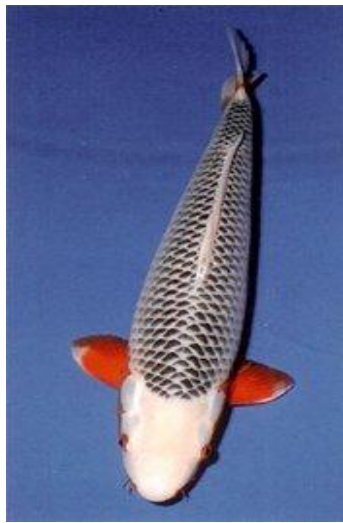
รูปที่6 ตันโจ
ที่มา www.t1.gstatic.com

รูปที่7 อุทสึริ โมโนะ
ที่มา www.utopiakoi.co.uk

รูปที่8 เบกโกะ
ที่มา www.badgerkoigardens.com

รูปที่9 อาซากิ
ที่มา www.deparelvanarkel.nl

รูปที่10 ชูซุย
ที่มา www.deparelvanarkel.nl

รูปที่11 โคโรโมะ
ที่มา www.koi.com

รูปที่12 อิการิมูจิโมโน
ที่มา www.khonshop.com

รูปที่13 อิการิ โมโยโมโน
ที่มา www.t0.gstatic.com

รูปที่14 อิการิอุทสึริโมโน
ที่มา www.t1.gstatic.com

รูปที่15 คินคินริน

ที่มา www.t3.gstatic.com

รูปที่16 คาวาริโมโน

ที่มา www.apki.info

แหล่งเพาะพันธุ์และการเลี้ยงดูปลาคาร์พในประเทศไทยปัจจุบัน

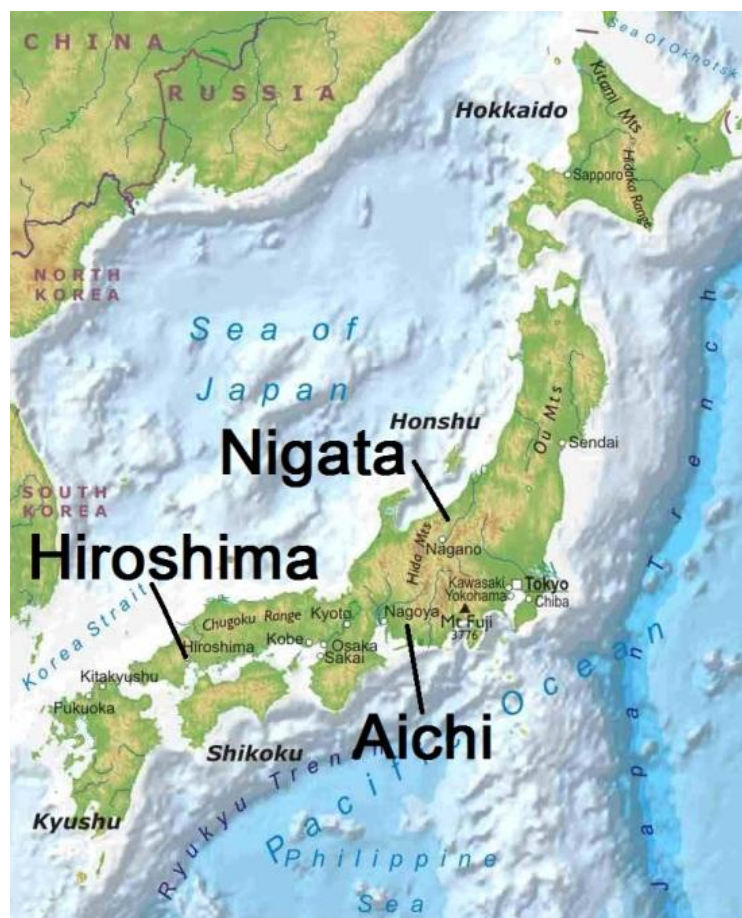
จากที่ผู้เขียนได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการขายปลาคาร์พ พบว่าแหล่งเพาะพันธุ์ที่มีชื่อเสียงและมีปลาคุณภาพดีได้แก่ จังหวัดฮิโรชิม่า จังหวัดนิงาตะ และจังหวัดไอจิ ทั้งสามจังหวัดนี้มีลักษณะร่วมกันคือมีสภาพภูมิอากาศที่อบอุ่นหรือเย็นสบาย สภาพภูมิประเทศมีพื้นที่ติดกับชายฝั่งทะเล มีที่ราบและที่ราบสูงทั้งสามจังหวัด มีคุณภาพน้ำที่เหมาะสมแก่การเลี้ยงปลาคาร์พให้ได้คุณภาพดี และทั้งสามจังหวัดนี้ยังเป็นเมืองเกษตรกรรมซึ่งมีความเจริญสงบซึ่งเข้ากับนิสัยของปลาคาร์พที่ชอบความเจริญสงบ ดังที่ได้แสดงให้เห็นในตารางที่4.1

4.1 ตารางแสดงลักษณะร่วมของปัจจัยในการเลี้ยงปลาคาร์พของจังหวัดฮิโรชิม่า จังหวัดนิงาตะ และจังหวัดไอจิ

	จังหวัดฮิโรชิม่า	จังหวัดนิงาตะ	จังหวัดไอจิ
สภาพภูมิอากาศ	ทางตอนเหนือมีสภาพอากาศหนาวเย็น มีความชื้นสูง พื้นที่ทางตอนใต้มีสภาพอบอุ่นมากกว่า อุณหภูมิเฉลี่ยอยู่ที่14 องศาเซลเซียส	มีลักษณะค่อนข้างเย็น มีอากาศหนาวจัดในหลายบริเวณ โดยเฉพาะบริเวณที่สูง และภูเขาจะมีหิมะคลุมตลอดปี โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยอยู่ที่12-14 องศาเซลเซียส	มีอากาศอบอุ่นสบาย โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยอยู่ที่12-14 องศาเซลเซียส
สภาพภูมิประเทศ	มีพื้นที่ติดกับชายฝั่งทะเลอินแลนด์ ทางตอนเหนือมีเทือกเขาชูโกกุตั้งอยู่ ทางตอน	ประกอบไปด้วยพื้นที่สูง ที่ราบสูง และภูเขามากมาย หลายเทือกเขา มีพื้นที่ติดกับ	ด้านตะวันออกเฉียงเหนือเป็นที่ราบสูง มีที่ราบNobi เป็นที่ราบกว้างใหญ่และมี

	ได้จะเป็นที่ราบสูง	ชายฝั่งทะเลญี่ปุ่น	ความอุดมสมบูรณ์ มีพื้นที่ชายฝั่งทะเลติดกับมหาสมุทรแปซิฟิก
ลักษณะทางอุตสาหกรรม	การทำการเกษตรโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่	ทำการเกษตรเป็นอุตสาหกรรมหลัก	ทำการเกษตร โดยมีพืชที่สำคัญคือ ข้าว ผัก ไม้ และ ไข่
คุณภาพน้ำ	น้ำมีคุณภาพดีจนสามารถนำไปทำเหล้าสาเกได้	อยู่ในภูมิภาคญี่ปุ่นซึ่งมีภูเขาไฟฟูจิ ทำให้น้ำมีแร่ธาตุและมีค่า pH ที่เหมาะสม	อยู่ในภูมิภาคญี่ปุ่นซึ่งมีภูเขาไฟฟูจิ ทำให้น้ำมีแร่ธาตุ และมีค่า pH ที่เหมาะสม

ที่มา จัดทำโดยผู้วิจัย

รูปที่ 6 แผนที่แสดงจังหวัดที่มีชื่อเสียงในการเพาะพันธุ์ปลาคาร์พคุณภาพดี

ที่มา จัดทำโดยผู้วิจัย โดยคัดแปลงจาก <https://maps.google.co.th>

การเลี้ยงดูปลาคาร์พในประเทศญี่ปุ่นผู้วิจัยได้ใช้ฟาร์มซาไกเป็นกรณีศึกษา ที่ฟาร์มซาไกจะมีการแบ่งบ่อเลี้ยงปลาเป็นสามประเภทคือ บ่อปูน บ่อดิน และกรีนเฮาส์(โรงเลี้ยงแบบมีหลังคา) มีการแบ่งปลาอย่างเป็นสัดส่วน เช่น บ่อเพาะพันธุ์ที่จะมีเฉพาะปลาพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์อยู่ บ่อปลาที่ผ่านการประกวดก็จะมีปลาที่มีคุณภาพสูงและผ่านการประกวดได้รับรางวัลมาแล้วอยู่

ในทุกๆปีของช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคมที่ฟาร์มจะมีการเคลื่อนย้ายปลาลงบ่อดิน เพื่อให้ปลาได้สัมผัสกับธรรมชาติ ได้ออกกำลังกาย เมื่อปลามีการออกกำลังก็จะทำให้เจริญอาหาร กินได้มากขึ้น โตเร็วขึ้น

ในช่วงที่อากาศหนาวเย็นทางฟาร์มจะมีเครื่องปรับอุณหภูมิน้ำติดตั้งไว้ทุกบ่อเพื่อปรับให้น้ำอยู่ในอุณหภูมิที่เหมาะสม หากน้ำเย็นเกินไปจะทำให้ปลาไม่ยอมอาหาร

การให้อาหารที่ฟาร์มจะมีการให้อาหารเป็นเวลาห้าครั้งต่อวันคือ 6.00 ,9.00,12.00,15.00,18.00 น. อาหารที่ให้สำหรับปลาทั่วไปคืออาหารสำหรับปลาкарпทั่วไป แต่หากเป็นปลาประกวดจะให้ อาหารที่พิเศษกว่าคือจะมีส่วนผสมของหอยนางรม ที่จังหวัดอิโรชิม่าเป็นแหล่งของหอยนางรม สามารถหาหอยนางรมมาเป็นวัตถุดิบได้ง่ายและในหอยนางรมนั้นมีโปรตีนสูงทำให้ปลาโตเร็ว ระบบการขยายพันธุ์ที่ฟาร์มซาไกใช้การผสมพันธุ์นอกร่างกายคือการรีดเอาน้ำเชื้อจากตัวผู้และเอาไข่จากตัวเมียมาผสมกันนอกร่างกาย แล้วนำไข่ที่ผสมแล้วไปโรยในบ่อเพาะพันธุ์แล้วรอการฟักตัว (รายการบนนอกกะลา)

รูปที่17 โรงเลี้ยงแบบมีหลังคาหรือกรีนเฮาส์

ที่มา www.koibangsean.com

รูปที่18 ลูกค้ากำลังดูปลาของตนเองที่ถูกย้ายลงมาในบ่อดิน

ที่มา www.makc.com

แนวทางในการส่งเสริมและการประกวดปลาการ์ฟในประเทศญี่ปุ่น

การประกวดปลาเริ่มแรกเป็นการประกวดกันในกลุ่มผู้เลี้ยงปลาการ์ฟเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ในการเลี้ยงดู การพัฒนาสายพันธุ์ใหม่ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนวิธีการรักษาโรคต่างๆ องค์การZNAและSHINKOKAI เป็นผู้จัดงานประกวดปลาการ์ฟที่ประเทศญี่ปุ่นเป็นงานใหญ่ที่ได้รับความนิยมมากมายทั่วโลก มีผู้คนเข้าชมงานมากขึ้นทุกปีส่วนมากเป็นผู้มีฐานะทางการเงินดี หลังจากเข้าชมงานเสร็จแล้วผู้เข้าชมงานก็จะหาซื้อปลาการ์ฟตามฟาร์มที่มีชื่อเสียงต่างๆ เพราะปลาการ์ฟที่ประเทศญี่ปุ่นถือว่าเป็นปลาการ์ฟที่มีคุณภาพดีที่สุด

แนวทางในการส่งเสริมและการประกวดปลาการ์ฟ คือการที่ประเทศญี่ปุ่นมีสมาคมที่เกี่ยวข้องกับปลาการ์ฟ สมาคมที่มีชื่อเสียงนั้นจะมีอยู่สองสมาคมได้แก่ สมาคมผู้เลี้ยง(ZNA : Zen Nippon Airinkai) ซึ่งเป็นสมาคมที่ส่งเสริมการเลี้ยงปลาการ์ฟเพื่อคุณค่าวัฒนธรรมและความสวยงาม และเป็นศูนย์รวมของผู้ที่มีรสนิยมชื่นชอบปลาการ์ฟ และสมาคมผู้ค้าและผู้เพาะพันธุ์ (สมาคมSHINKOKAI)ซึ่งเป็นสมาคมสำหรับผู้ค้าและผู้เพาะพันธุ์ปลาการ์ฟมืออาชีพทั้งในญี่ปุ่นและทั่วโลกเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงและดูแลรักษาปลา ซึ่งสองสมาคมนี้จะสนับสนุนการเพาะเลี้ยงและการประกวดปลาการ์ฟในประเทศญี่ปุ่น การประกวดปลาการ์ฟในแต่ละครั้งนั้นบรรยากาศของงานจะจริงจังมากเพราะการประกวดปลาที่มีผลต่อการซื้อขายปลาไม่ใช่เลี้ยงไว้ประกวดเป็นงานอดิเรก หากฟาร์มใดที่มีปลาได้รางวัลไปก็จะได้รับความเชื่อถือและความไว้วางใจในคุณภาพปลาจากลูกค้า

ในทุกการประกวดจะมีเกณฑ์ในการประกวดที่เป็นมาตรฐาน โดยจะแบ่งประกวดตามสายพันธุ์และขนาด เกณฑ์การให้คะแนนนั้นจะแบ่งเป็น 6 ข้อ คือ 1.รูปร่าง 2.สี 3.ลวดลาย 4.คุณภาพผิว 5.ความสวยงาม 6.ลักษณะที่น่าประทับใจ

รูปที่19 บรรยากาศการประกวดปลาการ์ฟที่ประเทศญี่ปุ่น
ที่มา www.naturestouchponds.com

รูปที่20 การประมูลปลาหลังงานประกวดปลา
ที่มา www.niigata-nishikigoi.com

หลังจากการประกวดปลาจะมีการประมูลซื้อขายปลาที่ลูกค้าสนใจ ดังนั้นอีกนัยหนึ่งของการประกวดก็คือการตลาดนั่นเอง การประกวดปลาถือว่าการประชาสัมพันธ์ฟาร์มแต่ละฟาร์มไปในตัว ฟาร์มใดที่ปลาได้รางวัลฟาร์มนั้นก็จะมีคนให้ความสนใจและได้รับการเชื่อถือ จากการซื้อขายปลาทำให้ประเทศญี่ปุ่นมีรายได้เข้าประเทศมาก

รูปแบบการดำเนินการเลี้ยงและส่งออกปลาการ์ฟในประเทศญี่ปุ่นและประเทศไทย

จากข้อมูลที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ประกอบการกิจการปลาการ์ฟทำให้ทราบความแตกต่างของรูปแบบการดำเนินการเลี้ยงและการส่งออกปลาการ์ฟระหว่างประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น

รูปแบบการเลี้ยงของประเทศญี่ปุ่นจะเป็นการเลี้ยงแบบเพาะพันธุ์เพื่อจำหน่ายและส่งเข้าประกวด มีฟาร์มทุกขนาดตั้งแต่เลี้ยงเป็นแบบฟาร์มเล็กๆมีสามถึงห้าบ่อไปจนถึงฟาร์มขนาดใหญ่ที่มีเป็นร้อยบ่อ ทำเลที่ตั้งของฟาร์มในประเทศญี่ปุ่นจะเน้นที่สภาพภูมิอากาศ สภาพภูมิศาสตร์ สภาพน้ำ และแสงแดด เพราะที่ประเทศญี่ปุ่นจะเน้นการเลี้ยงเพื่อขายพันธุ์และขายทั้งในประเทศและต่างประเทศ ด้านการส่งออกของประเทศญี่ปุ่นนั้นจะมีลูกค้ามาเลือกดูปลาที่ฟาร์มเองแล้วเลือกซื้อกลับไป ไม่ได้ส่งออกไปหาลูกค้าเอง เพราะปลาแต่ละรุ่นนั้นคุณภาพไม่ได้ดีเท่ากันหมดทุกตัว ดังนั้นผู้ซื้อจำเป็นต้องมาเลือกซื้อปลาด้วยตนเอง

รูปที่20 บ่อดินสำหรับเลี้ยงปลาคาร์พในหน้าร้อน

ที่มา www.koiphen.com

รูปที่21 โรงเลี้ยง Green House

ที่มา www.koivillage.com

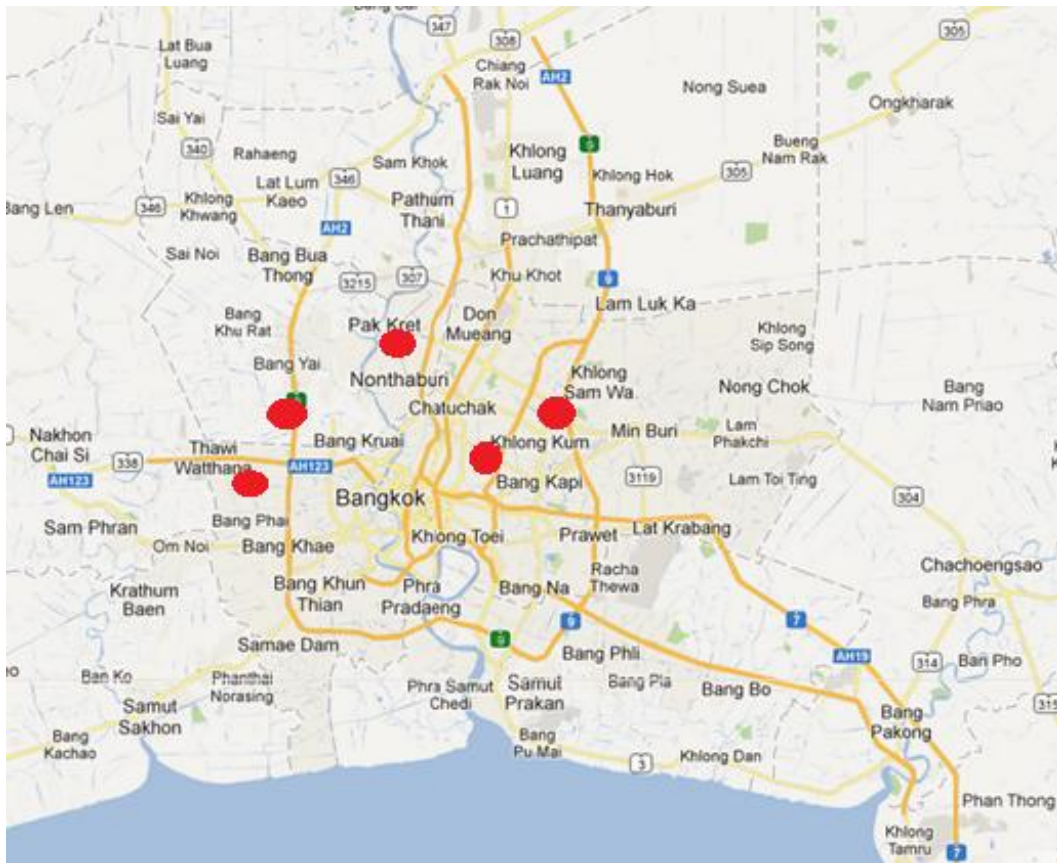
รูปแบบการเลี้ยงของประเทศไทยจะเป็นการเลี้ยงไว้เพื่อขายเพียงอย่างเดียว การเลี้ยงไว้ขาย หมายถึงการที่เจ้าของฟาร์มปลาไปซื้อปลาจากประเทศญี่ปุ่นแล้วนำมาเลี้ยงไว้ในบ่อเพื่อรอการขาย ไม่ได้มีการเพาะพันธุ์เหมือนที่ประเทศญี่ปุ่น ด้านทำเลที่ตั้งฟาร์มปลาคาร์พในประเทศไทยจะเน้นทำเลที่ตั้งตามความสะดวกในการซื้อขาย ฟาร์มแต่ละฟาร์มส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ริมถนนใหญ่ มองเห็นสะดวก หรือมีหน้าร้านอยู่ในแหล่งที่เป็นแหล่งขายปลา เช่น ตลาดชั้นเคย์ จตุจักร หรือ ตลาดสนามหลวง2 ด้านการส่งออกปลาคาร์พ ในประเทศไทยไม่มีการส่งออกปลาคาร์พเนื่องจากปลาคาร์พที่ปลานำเข้าและประเทศไทยเองก็ไม่สามารถเพาะพันธุ์ปลาคาร์พได้ดีเท่าประเทศญี่ปุ่น ดังนั้นการซื้อขายปลาคาร์พของประเทศไทยนั้นก็มีแค่ภายในประเทศเท่านั้น

รูปที่22 บ่อปลาкарพินฟาร์มของประเทศไทย
ที่มา จัดทำโดยผู้วิจัย

รูปที่23 ป้ายบอกราคาคาดที่ข้างบ่อ
ที่มา จัดทำโดยผู้วิจัย

รูปที่ 24 แผนที่แสดงที่ตั้งของฟาร์มปลาคาร์พในประเทศไทย
ที่มา จัดทำโดยผู้วิจัย โดยดัดแปลงจาก www.maps.google.co.th

บทสรุป

จากผลการศึกษาในเรื่องอุตสาหกรรมปลาคาร์พในประเทศไทยผู้เขียนพบว่า เราสามารถแบ่งประเภทของปลาคาร์พได้เป็นสองประเภทคือ ประเภทที่เป็นสายพันธุ์ดั้งเดิมกับประเภทที่เป็นสายพันธุ์ที่ถูกพัฒนาขึ้นมาใหม่ โดยแหล่งเพาะพันธุ์ในประเทศไทยที่ เหมาะสมทำให้ได้ปลาคาร์พคุณภาพดีได้แก่ จังหวัดนิงตะ จังหวัดอิโรซิม่า และจังหวัดไอจิ ทั้งสามจังหวัดมีลักษณะร่วมกันคือ มีสภาพภูมิอากาศที่อบอุ่นหรือเย็นสบาย สภาพภูมิประเทศมีพื้นที่ติดกับชายฝั่งทะเล มีที่ราบและที่ราบสูงทั้งสามจังหวัด มีคุณภาพน้ำที่เหมาะสมแก่การเลี้ยงปลาคาร์พให้ได้คุณภาพดี และทั้งสามจังหวัดนี้ยังเป็นเมืองเกษตรกรรมซึ่งมีความเจริญสงบซึ่งเข้ากับนิสัยของปลาคาร์พที่ชอบความเงียบสงบ การเลี้ยงดูปลาคาร์พในประเทศไทยจะมีการแบ่งบ่อเลี้ยงปลาเป็นสามประเภทคือ บ่อปูน บ่อดิน และ โรงเลี้ยงแบบมีหลังคาหรือกรีนเฮาส์ ทั้งนี้เพื่อการเลี้ยงดูที่เหมาะสม จะมีการย้ายบ่อเมื่อถึงการเปลี่ยนฤดูกาล มีการให้อาหารเสริมกับปลาเพื่อให้ปลาโตเร็วขึ้น การผสมพันธุ์นั้นส่วนใหญ่แล้วจะนิยมผสมพันธุ์นอกร่างกายเพราะจะทำให้ติดลูกได้ง่ายกว่าให้ปลาผสมพันธุ์กันเอง การส่งเสริมและการประกวดปลาคาร์พนั้นที่ประเทศไทยจะมีสมาคมที่ส่งเสริมกิจกรรมเกี่ยวกับปลาคาร์พสอง

สมาคมคือสมาคมผู้เลี้ยง(ZNA : Zen Nippon Airinkai) ซึ่งเป็นสมาคมที่ส่งเสริมการเลี้ยงปลาคาร์พ เพื่อคุณค่าวัฒนธรรมและความสวยงาม และเป็นศูนย์รวมของผู้ที่มีรสนิยมชื่นชอบปลาคาร์พ และสมาคมผู้ค้าและผู้เพาะพันธุ์(สมาคมSHINKOKAI) ซึ่งเป็นสมาคมสำหรับผู้ค้าและผู้เพาะพันธุ์ปลาคาร์พเมื่ออาชีพทั้งในญี่ปุ่นและทั่วโลกเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงและดูแลรักษาปลา

รูปแบบการดำเนินทางการเลี้ยงและส่งออกปลาคาร์พในประเทศญี่ปุ่นและประเทศไทย รูปแบบการเลี้ยงของประเทศญี่ปุ่นจะเป็นการเลี้ยงแบบเพาะพันธุ์เพื่อจำหน่ายและส่งเข้าประกวด มีฟาร์มทุกขนาดตั้งแต่เลี้ยงเป็นแบบฟาร์มเล็กๆมีสามถึงห้าบ่อ ไปจนถึงฟาร์มขนาดใหญ่ที่มีเป็นร้อยๆบ่อ ทำเลที่ตั้งของฟาร์มในประเทศญี่ปุ่นจะเน้นที่สภาพภูมิอากาศ สภาพภูมิศาสตร์ สภาพน้ำ และแสงแดด เพราะที่ประเทศญี่ปุ่นจะเน้นการเลี้ยงเพื่อขยายพันธุ์และขายทั้งในประเทศและต่างประเทศ ด้านการส่งออกของประเทศญี่ปุ่นนั้นจะมีลูกค้ามาเลือกดูปลาที่ฟาร์มเองแล้วเลือกซื้อกลับไป ไม่ได้ส่งออกไปหาลูกค้าเอง เพราะปลาแต่ละรุ่นนั้นคุณภาพไม่ได้ดีเท่ากันหมดทุกตัว ดังนั้นผู้ซื้อจำเป็นต้องมาเลือกซื้อปลาด้วยตนเอง

ในส่วนรูปแบบการเลี้ยงของประเทศไทยจะเป็นการเลี้ยงไว้เพื่อขายเพียงอย่างเดียว โดยที่เจ้าของฟาร์มปลาจะไปซื้อปลามาจากประเทศญี่ปุ่นแล้วนำมาเลี้ยงไว้ในบ่อเพื่อรอการขาย ไม่ได้มีการเพาะพันธุ์เหมือนที่ประเทศญี่ปุ่น ด้านทำเลที่ตั้งฟาร์มปลาคาร์พในประเทศไทยจะอยู่ในแถบกรุงเทพและปริมณฑลโดยเน้นทำเลที่ตั้งตามความสะดวกในการซื้อขาย ฟาร์มแต่ละฟาร์มส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ริมถนนใหญ่ มองเห็นสะดวก หรือมีหน้าร้านอยู่ในแหล่งที่เป็นแหล่งขายปลา เช่น ตลาดชั้นเคย์ จตุจักร หรือ ตลาดสนามหลวง2 เป็นต้น

อภิปรายผลการศึกษา

ปลาคาร์พเป็นที่นิยมมากในประเทศญี่ปุ่นและหลายๆประเทศทั่วโลกจึงเกิดอุตสาหกรรมเลี้ยงปลาคาร์พและการส่งออกปลาคาร์พขึ้นเพื่อสนองความต้องการของลูกค้า ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาในเรื่องนี้ ปลาคาร์พมีหลายสายพันธุ์ซึ่งเกิดจากการนำปลาสายพันธุ์ดั้งเดิมมาพัฒนาสายพันธุ์ให้เกิดพันธุ์ปลาใหม่ที่มีความสวยงามและมีความหลากหลายเกิดขึ้น ในประเทศญี่ปุ่นถือว่าเป็นประเทศที่สามารถผลิตปลาคาร์พได้มีคุณภาพดีที่สุดในโลก เป็นเพราะปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมแก่การเลี้ยงปลาคาร์พอันได้แก่ สภาพภูมิอากาศ แสงแดด และสภาพแวดล้อม เช่นคุณภาพน้ำ นอกจากนี้ที่ประเทศญี่ปุ่นยังมีการเลี้ยงและดูแลคุณภาพปลาเป็นอย่างดี มีความชำนาญในเรื่องปลาคาร์พมากกว่าประเทศอื่นๆเพราะเป็นประเทศที่เป็นต้นกำเนิดปลาคาร์พ เนื่องจากปลาคาร์พเป็นที่นิยมไปทั่วโลกจึงได้มีการตั้งสมาคมที่เกี่ยวข้องกับปลาคาร์พขึ้นและมีการจัดประกวดความสวยงามของ

ปลาทุกปี ซึ่งอีกนัยหนึ่งของการประกวดก็คือการตลาด การประกวดปลาถือว่าเป็นการประชาสัมพันธ์ฟาร์มแต่ละฟาร์มไปในตัว ฟาร์มใดที่ปลาได้รางวัลฟาร์มนั้นก็จะมีคนให้ความสนใจและได้รับการเชื่อถือ จากการซื้อขายปลาทำให้ประเทศญี่ปุ่นมีรายได้เข้าประเทศมาก อุตสาหกรรมปลาคาร์พในประเทศญี่ปุ่นมีความสัมพันธ์กับอุตสาหกรรมปลาคาร์พในประเทศไทยอย่างมาก ทำให้เกิดเป็นองค์ประกอบของตลาดปลาสวยงามขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพลพจน์ กิตติสุวรรณและคณะ(ม.ป.ป.)กล่าวถึงองค์ประกอบของตลาดปลาสวยงามไว้ว่า การประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการส่งออกปลาสวยงามประกอบไปด้วยองค์ประกอบที่สำคัญๆหลายส่วน คือ ผู้เลี้ยงปลาสวยงาม ผู้รวบรวม ผู้ขายปลีก และผู้ส่งออกปลาสวยงาม ผู้เลี้ยงปลาสวยงามคือ ผู้เลี้ยงปลาสวยงามเป็นงานอดิเรก และผู้ที่เลี้ยงปลาสวยงามเพื่ออาชีพ ผู้รวบรวมจะซื้อปลาจากเกษตรกรที่จับปลาสวยงามจากธรรมชาติหรือผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงาม เพื่อขายส่งต่อให้แก่ผู้ส่งออก และทำการส่งออกปลาสวยงามไปตามประเทศต่างๆอีกทีหนึ่ง ผู้ขายปลีกจะซื้อปลาสวยงามมาจากผู้เพาะปลาสวยงามที่นำมาขายในตลาดปลาโดยตรง หรืออาจซื้อจากผู้รวบรวมอีกต่อหนึ่งซึ่งจะทำให้ราคาต้นทุนของปลาสูงขึ้น และทำการขายให้กับผู้เลี้ยงปลาสวยงามเพื่อเป็นงานอดิเรกเป็นส่วนใหญ่ ผู้ส่งออกปลาสวยงามจะซื้อปลามาจากผู้รวบรวมหรือซื้อโดยตรงกับผู้เพาะเลี้ยงปลาก็ได้ โดยใช้วิธีการจ้างโดยตรงกับผู้เก็บรวบรวม เมื่อได้ปลามาผู้ส่งออกจะนำปลามากักกันและตรวจโรคเพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรคไปยังปลาอื่นๆในฟาร์ม และเพื่อปรับสภาพของปลาให้คุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมที่อยู่ในที่กักขัง

ข้อจำกัดทางการศึกษา

- 1.การเข้าถึงแหล่งข้อมูล เนื่องจากเข้ามีผู้ประกอบกิจการให้ความร่วมมือเพียงหนึ่งราย จึงทำให้ขอบเขตของข้อมูลมีจำกัด
2. ข้อมูลไม่ตรงกับข้อมูลที่วางแผนไว้

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความอนุเคราะห์จากคุณชนัยชนก ลิ้มปณฺสรณ์ เจ้ากิจการ Koikichi Fish Farm ที่ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุตสาหกรรมปลาคาร์พในประเทศญี่ปุ่น ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิเศก ปั่นสุวรรณ ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ และตรวจทานบทความวิจัยฉบับนี้ และขอขอบพระคุณครอบครัวของผู้เขียนที่ให้การสนับสนุนในการเขียนบทความวิจัยฉบับนี้ ผู้เขียนมีความซาบซึ้งในความกรุณาอันดีจากทุกท่านที่ได้กล่าวนามมา และขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ฉัตรสุดา ฉัตรเกษ

ผู้วิจัย

บรรณานุกรม

- ชนากร ฤทธิไชยสง. (2546). *ครบเครื่องเรื่องปลาสวยงาม*. กรุงเทพฯ
ประเสริฐ ไมตรีวงษ์. (2544). *แฟนซีคาร์ป*. กรุงเทพฯ:เพชรกระรัต.
- สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์. (มปป.). *จิตวิทยาปลาคาร์ป พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ คู่มือการเลี้ยงปลาแฟนซีคาร์ป*. กรุงเทพฯ:พลชัย.
- ธงชัย ธนะสิงห์. (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์). *ภูมิภาค Chugoku*. ค้นเมื่อ 4 กันยายน 2555, จาก [http://e-book.ram.edu/e-book/g/GE454\(S\)/GE454-10.pdf](http://e-book.ram.edu/e-book/g/GE454(S)/GE454-10.pdf)
- พลพจน์ กิตติสุวรรณ, นนทรีย์ ปานพรหมมินทร์ และสมเกียรติ มณีฉาย. (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์). *ปลาสวยงามศักยภาพการวิจัยและพัฒนาระบบการตลาดและการส่งออกของประเทศไทย*. ค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2555, จาก <http://www.fisheries.go.th/aquaorna/web2/images/download/fish%20market.doc>
- Universal9984sn. (2555). *กบนอกกะลา*. ค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2555, จาก <http://www.youtube.com/watch?v=MZq7o9yiYPE>